

Redegørelse om sanktioner for overtrædelse af straffelovens § 253 og færdselslovens § 9

1. Indledning

Ved skrivelse af 16. marts 2007 har Justitsministeriet anmodet Rigsadvokaten om at gennemgå en række sager, der er omtalt i Rigspolitiets rapport om ”Flugtbilisme i Danmark i 2005 og 2006” med henblik på at vurdere, hvad sanktionen isoleret set kan antages at have været for overtrædelse af færdselslovens § 9 og straffelovens § 253, og i hvilket omfang der i sager, hvor disse bestemmelser indgår, sker frakendelse af førerretten.

Justitsministeriet har endvidere anmodet om, at gennemgangen af sagerne foretages med henblik på at vurdere, om sanktionen over for flugtbilister bør skærpes, herunder om der i videre omfang end efter den gældende retstilstand bør kunne ske frakendelse af førerretten i sådanne sager.

2. Rigspolitiets rapport om flugtbilisme i Danmark i 2005 og 2006

Som følge af et usædvanligt stort antal færdselsulykker med flugtbilister i efteråret 2006 besluttede Rigspolitiet at udarbejde en rapport med henblik på at forsøge at belyse problemets omfang. Undersøgelsen omfatter 345 sager om færdselsuheld med flugt i Danmark i årene 2005 og 2006, hvor en anden person end den flygtede fører blev påført personskaade, og hvor der tillige var mindst et motorkøretøj i færdselslovens forstand (en bil eller en motorcykel) involveret i ulykken.

Af rapporten fremgår, at der i løbet af de 2 år (2005 og 2006) blev identificeret 95 flygtede førere, mens de 250 førere fortsat ikke var identificeret på tidspunktet for rapportens udarbejdelse. Af de 95 identificerede flygtede førere var der på tidspunktet for udfærdigelsen af Rigspolitiets rapport opdateret afgørelser i 60 sager. I 43 af de 60 sager har der været rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9 og/eller straffelovens § 253, og disse sager udgør grundlaget for denne undersøgelse af sanktionerne, jf. nærmere afsnit 4.1.

I bilaget til redegørelsen findes en mere udførlig beskrivelse af de enkelte sager, der er omfattet af undersøgelsen.

3. De relevante bestemmelser i straffeloven og færdselsloven

Personer, som efter et færdselsuheld, hvor de har forårsaget personskaade, flygter fra gerningsstedet uden at yde hjælp, kan efter omstændighederne straffes for overtrædelse af straffelovens § 253 eller færdselslovens § 9.

Straffelovens § 253 har følgende ordlyd:

”Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse for sig selv eller andre, undlader

1. efter evne at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, eller

2. at træffe de foranstaltninger, som af omstændighederne kræves til redning af nogen tilsyneladende livløs, eller som er påbudt til omsorg for personer, der er ramt af skibbrud eller anden tilsvarende ulykke.”

Det er en forudsætning for anvendelse af § 253, nr. 1, at den, der er kommet til skade, er i live, og at livsfaren er øjensynlig, mens bestemmelsen i § 253, nr. 2, 1. led, finder anvendelse, hvis det er usikkert, om den pågældende er i live eller er død. Hvis den person, som undlader at træffe foranstaltninger, tror, at tilskadekomne er død, vil der ikke være forsæt til overtrædelse af § 253, nr. 2, 1. led.

Om bestemmelsens anvendelse er det i Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 181, bl.a. anført, at alle tre led i § 253 kan anvendes i forbindelse med færdselsulykker, og at det er muligt at anvende bestemmelserne i straffelovens § 253 og færdselslovens § 9 i sammenstød, fordi færdselslovens § 9 indeholder flere arter påbud end straffelovens § 253. Det fremgår videre anførte sted, at der måske er en tendens til at bruge straffeloven i de alvorligste tilfælde for at vise, at forholdet betragtes som groft, og at straffelovens § 253 anvendes i ret vidt omfang i praksis.

Ved lov nr. 218 af 31. marts 2004 om ændring af straffeloven og retsplejeloven (Ændring af strafferammer og bestemmelser om straffastsættelse mv.) blev strafferammen i straffelovens § 253 forhøjet fra fængsel i 3 måneder til fængsel i 2 år. I bemærkningerne til lovforslaget er det alene anført, at et strafmaksimum på 2 år findes passende, jf. lovforslagets pkt. 4.12. og de specielle bemærkninger til bestemmelsen. Der kan således ikke ved lovændringen antages at være tilsigtet en forhøjelse af straffene for overtrædelse af § 253.

I de tilfælde, hvor en fører har overtrådt straffelovens § 253 i forbindelse med færdselsuheld, vil den pågældende som oftest samtidig blive straffet for den eller de kørselsfejl, der har givet anledning til, at en person er kommet til skade. Der kan således være tale om straf for overtrædelse af bestemmelser i færdselsloven, f.eks. spirituskørsel, og straffelovens §§ 241 eller 249 om uagtsomt manddrab eller uagtsom betydelig legemsbeskadigelse.

Der findes enkelte trykte domme, hvor der kun er domfældt for overtrædelse af straffelovens § 253. Herunder kan nævnes en dom, hvor tre personer, som var passagerer i en bil, der påkørte en fodgænger, som bl.a. pådrog sig brud på halshvirvlen og andre alvorlige skader, hver blev idømt 20 dages betinget fængsel for overtrædelse af straffelovens § 253, nr. 1, ved at have undladt at tilkalde hjælp til fodgænger, uanset at det måtte stå dem klart, at den pågældende øjensynligt var i livsfare, jf. U 2005.132Ø. Denne dom, hvor der for passagererne alene skete domfældelse for overtrædelse af § 253, nr. 1, viser, at straffen for overtrædelse af bestemmelsen som udgangspunkt er frihedsstraf.

Ved lov nr. 287 af 10. juni 1976 fik færdselslovens § 9 følgende ordlyd:

”§ 9. Trafikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld, skal straks standse og i muligt omfang yde hjælp til tilskadekomne. Den pågældende skal endvidere til sikring af færdslen deltage i de foranstaltninger, som uheldet giver anledning til. Hvis en anden, der er indblandet i uheldet, anmoder herom, skal vedkommende opgive navn og bopæl. Tilsvarende oplysninger skal efter anmodning gives den, på hvis ejendom eller ting, der er sket skade.

Stk. 2. Er der sket skade på en anden person, og er skaden ikke ubetydelig, skal den, der har forvoldt skaden, snarest muligt underrette politiet. Er der sket skade på ejendom eller ting, og er der ingen til stede, som kan modtage de oplysninger, der er nævnt i stk. 1, skal den, der har forvoldt skaden, snarest muligt underrette skadelidte eller politiet.

Stk. 3. Er nogen dræbt eller kommet alvorligt til skade ved færdselsuheldet, må der ikke ændres ved forholdene på uheldsstedet eller fjernes spor, som kan være af betydning for opklaringen af

uheldet. Køretøj, der har været indblandet i uheldet, skal dog flyttes, hvis dets placering er til fare for færdslen.”

Som det fremgår, har færdselslovens § 9 et bredere anvendelsesområde end straffelovens § 253. Således påhviler der efter færdselsloven § 9, stk. 1, trafikanten en række pligter udover den centrale pligt til at standse og yde hjælp til den tilskadekomne. Trafikanten er således herudover forpligtet til at deltage i de foranstaltninger, som uheldet giver anledning til, ligesom trafikanten på anmodning fra en anden, der er indblandet i uheldet, skal opgive navn og bopæl. Tilsvarende gælder, at der er pligt til at opgive navn og bopæl til den, på hvis ejendom eller ting, der er sket skade.

Efter § 9, stk. 2, er der endvidere pligt til at underrette politiet om tilfælde af ikke ubetydelig personskade, og i tilfælde af skade på ejendom eller ting skal politiet ligeledes underrettes, hvis ikke andre på stedet kan modtage oplysning om navn og bopæl.

Færdselslovens § 9, stk. 3, indeholder et forbud mod at ødelægge eller fjerne beviser ved ulykker med dræbte eller alvorligt tilskadekomne, f.eks. at fjerne et køretøj, der har været involveret i ulykken. Bestemmelsen i stk. 3 er ikke strafsanktioneret. Som begrundelse herfor henvises i forarbejderne til princippet i straffelovens § 125, stk. 2, hvorefter den, der udsletter en forbrydelses spor for at unddrage sig selv eller nogen af sine nærmeste fra forfølgning eller straf, ikke kan straffes (FT 1975/76, A 366 f).

Om definitionen på et ”færdselsuheld” er det bl.a. anført i Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 168:

”Den nuværende ordlyd – færdselsuheld – må anses for en videreføring af det ældre område. Som udgangspunkt kan bruges følgende definition: Et færdselsuheld er en pludselig begivenhed, som hænger sammen med den offentlige trafik og dennes farer, og som har forårsaget en person- eller tingsskade af ikke ganske ubetydeligt omfang.

...

I U 1936.25H blev det fastslået, at pligten til at standse også påhvilede en fører, som troede, at han blot havde kørt meget tæt op ad en fodgænger. Højesteret fandt, at en fører i sådanne situationer har pligt til at forvise sig om, at han eller hun ikke har påkørt nogen. Dommen er næppe et sikkert præjudikat for strafansvar i tilfælde, hvor der i virkeligheden ikke er sket noget som helst... Det må i denne forbindelse huskes, at uagtsomhed også er strafbar inden for færdselslovens område i modsætning til f.eks. ved strfl. § 253.”

Om begrebet ”skade” i færdselslovens § 9 fremgår det videre side 169:

”I fl. 1976 § 9, stk. 2, synes det forudsat, at pligten i stk. 1 også gælder ved ubetydelige personskader. Eefsen & Hasselriis (s. 18) lægger med tvivlsom føje vægt på, om skaden skal behandles på skadestue. Derved synes de i nogen grad at overføre skadesbegrebet fra strfl. § 245. Det må i hvert fald være berettiget at holde blå mærker og lignende udenfor.

...

Det fremgår ikke klart af bestemmelsen, hvad der skal gælde ved tingsskader. I retspraksis er den anvendt ved ubetydelige tingsskader, jfr. U 1964.231H (forudsætningsvis – bule på størrelse med en tokrone) og 258H (300 kr.).”

En trafikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld, og som flygter fra stedet, kan efter omstændighederne pådrage sig strafansvar for tilsidesættelse af en eller flere af de pligter, der er nævnt i færdselslovens § 9, stk. 1 og stk. 2.

Den centrale forpligtelse for en trafikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld, er som nævnt hjælpepligten i § 9, stk. 1, 1. pkt., hvorefter trafikanten straks skal standse og i muligt omfang yde hjælp til tilskadekomne.

I "Betænkning over forslag til færdselslov" (afgivet af Retsudvalget den 25. maj 1976, FT 1975/76 B, 1805 f) er bl.a. anført følgende om foranstaltninger ved færdselsuheld:

"Under udvalgets drøftelse om lovforslagets § 9, stk. 1, har man efterlyst justitsministerens nærmere beskrivelse af de pligter, der påhviler en trafikant, som med eller egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld.

Ministeren har svaret, at efter forslaget vil fastlæggelsen af disse pligter ligesom hidtil skulle ske gennem domstolenes retsanvendelse.

Udgangspunktet for domstolenes vurdering vil være et skøn over, hvad en fornuftig og ansvarlig trafikant under de foreliggende omstændigheder bør finde er rimeligt...

Det vil på grund af de mange forskellige situationer, der kan forekomme, næppe være muligt eller ønskeligt at fastlægge pligten mere entydigt. Retspraksis giver ikke grundlag for at antage, at bestemmelsen hidtil er anvendt på en måde, der kan give anledning til betænkeligheder."

Af de almindelige bemærkninger til § 9 (FT 1975/76 A, 366 f) fremgår det bl.a.:

"Stk. 1, 1. og 2. pkt., er med redaktionelle ændringer i overensstemmelse med den gældende regel i § 29, stk. 1, 1. pkt."

§ 29, stk. 1, 1. pkt., i lov nr. 153 af 24. maj 1955 (færdselsloven af 1955) havde følgende ordlyd:

"Stk. 1. Enhver, der med eller uden egen skyld bliver delagtig i en påkørsel eller andet færdselsuheld, skal straks efter bedste evne yde hjælp til tilskadekomne og i øvrigt deltage i de forholdsregler, som uheldet giver anledning til."

Det fremgår af bemærkningerne til denne bestemmelse bl.a.:

"I stk. 1 er "efter bedste evne deltage i de foranstaltninger, som uheldet giver anledning til" ændret til "efter bedste evne yde hjælp til tilskadekomne og i øvrigt deltage i de forholdsregler, som uheldet giver anledning til". Det understreges herved, at man i første række skal søge at bistå skadede personer og dernæst deltage i andre forholdsregler til afbødning af uheldets følger."

Om hjælpepligtens omfang er det i Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 175 f, bl.a. anført, at pligten til at standse opfyldes, når føreren standser på det første passende sted. Herefter vil ydelse af førstehjælp hyppigst være den vigtigste pligt, herunder tilkaldelse af ambulance, redningskøretøj eller lignende. Hjælpepligtens omfang kan afhænge af ulykkens karakter, personens baggrund og af forbindelsen til ulykken (skyld i den eller uskyldigt indblandet), selv om disse momenter kun sjældent nævnes i den trykte retspraksis m.m.

Endvidere anføres nævnte sted, side 174, at i tilfælde, hvor andre allerede har grebet ind og på forsvarlig måde foretaget det fornødne, kan den pågældende forholde sig passiv. Det giver dog i almindelighed ingen ret til at forlade uheldsstedet, før alt det fornødne er foretaget. Hvis det er unødvendigt med flere hjælpende, hvis de andre udtrykkeligt eller stiltiende lover at gennemføre hjælpen fuldt ud, og hvis navn osv. er oplyst, ses der dog ingen grund til, at den pågældende skal blive dér. Men så meget må kræves, jf. f.eks. VLT 1955.214.

I VLT 1955.214 mærkede T et bump i vognen, standsede og bakkede til stedet. Da han intet kunne se, regnede han med, at han havde ramt et dyr, og fortsatte kørslen. Kort tid efter passerede han på tilbagevejen påkørselsstedet, hvor der stod en del mennesker, uden at standse. På det tidspunkt var han klar over, at han havde påkørt en cyklist. Frifundet for overtrædelse af straffelovens § 250 og § 253, men dømt efter straffelovens § 241 og fl. 1932 § 20 (den dagældende færdselslovs ”§ 9”).

Udover hjælpepligten påhviler det efter færdselslovens § 9, stk. 1, 2. pkt., trafikanten til sikring af færdslen at deltage i de foranstaltninger, som uheldet giver anledning til. Denne pligt vil bl.a. kunne bestå i afmærkning af uheldsstedet med advarselstrekanter mv. eller ryddeligggørelse af vejen for tabte genstande.

Enhver trafikant, der indblandes i et færdselsuheld, skal endvidere på anmodning oplyse sit navn, jf. færdselslovens § 9, stk. 1, 3. pkt. Om omfanget af pligten anføres det bl.a. i Færdselsstrafferet, Greve, 2001, side 178, at navnet skal oplyses med det samme; det ikke er nok at gøre det senere på dagen til skadestuen. Der er ingen pligt til at dokumentere navn og bopæl. Private kan ikke kræve at se kørekort eller anden legitimation.

I retspraksis er det fast antaget, at hjælpepligten også skal opfyldes ved skadeforvoldelse, der kan straffes efter straffelovens uagtsomhedsdelikter, typisk straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab og § 249 om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse. Det samme gælder med hensyn til straffelovens faredelikter – typisk straffelovens § 252.

Efter færdselslovens § 9, stk. 2, 1. pkt., er der pligt for den person, der har forvoldt skaden, til ”selvanmeldelse” til politiet i tilfælde, hvor der er tale om ikke ubetydelig skade på anden person. Er der sket skade på ejendom eller ting, og er der ingen til stede, som kan modtage de oplysninger, der er nævnt i stk. 1 (navn og bopæl), skal den, der har forvoldt skaden, endvidere snarest muligt underrette skadelidte eller politiet, jf. færdselslovens § 9, stk. 2, 2. pkt.

Om pligten til selvanmeldelse ved personskade fremgår følgende af Færdselsloven med kommentarer, 1992, side 131:

”I tilfælde af personskade skal den, der har forvoldt skaden, altid selv underrette politiet, hvis skaden ikke er ubetydelig. Det kan ikke præcist angives, hvornår en skade må anses for ”ikke ubetydelig”. Såfremt skaden kræver lægebehandling, eventuelt på skadestue, må uheldet dog antages at være af en sådan karakter, at politiet skal underrettes.”

Efter færdselslovens § 117 d, stk. 1, straffes overtrædelse af § 9, stk. 1, med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Straffebestemmelsen i § 117 blev indsat ved lov nr. 287 af 10. juni 1976. Følgende fremgår af forarbejderne (FT 1975-76 A, s. 416 f.):

”...Med hensyn til andre overtrædelser er der i overensstemmelse med nyere lovgivningspraksis foretaget en sondring mellem overtrædelser, for hvilke der kan fastsættes frihedsstraf, og overtrædelser, der alene kan straffes med bøde. Den første gruppe omfatter overtrædelser af § 9, stk. 1 (Forpligtelser ved færdselsuheld), § 52 og § 53, stk. 1 (Spirituskørsel m.v.), § 55, stk. 1, og § 61, stk. 1 (Kørsel uden at have erhvervet kørekort)...

Den ændrede udformning af straffebestemmelsen tilsigter ikke nogen ændret vurdering af de enkelte overtrædelser.”

Under den fortsatte behandling af lovforslaget blev der fremsat ændringsforslag til straffebestemmelsen, således at udtrykket ”under skærpende omstændigheder” blev indføjet i bestemmelsen. Føl-

gende fremgår af bemærkningerne til ændringsforslaget, der senere blev vedtaget (FT 1975-76 B, s. 1879):

"I overensstemmelse med retspraksis angives det nu udtrykkeligt i stk. 3, at frihedsstraf for de nævnte overtrædelser kun kan anvendes under skærpende omstændigheder."

Af bemærkningerne til færdselsloven af 1976 fremgår det således, at formålet med ændringsforslaget var at tydeliggøre, at der – i overensstemmelse med domstolenes anvendelse af bestemmelsen i praksis – skal foreligge skærpende omstændigheder ved overtrædelse af bl.a. færdselslovens § 9, stk. 1, for at der kan idømmes frihedsstraf. Det fremgår ikke i øvrigt af bemærkningerne, hvilke omstændigheder ved overtrædelsen af (f.eks.) færdselslovens § 9, stk. 1, der skal anses for skærpende.

Overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 2, straffes efter færdselslovens § 118, stk. 1, med bøde. Overtrædelse af pligten i § 9, stk. 3, er som ovenfor nævnt ikke strafsanktioneret.

Af [Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande mv. i færdselssager](#) (færdselslovens kapitel 2, side 4) fremgår følgende retningslinjer for anklagemyndighedens sanktionspåstand i sager om overtrædelse af færdselslovens § 9:

"Forpligtelser ved færdselsuheld:

Paragraf

9, stk. 1 Undladt at standse og yde hjælp - nægtet at

opgive navn og bopæl 1.000 kr.

9, stk. 2 Undladt at anmelde uheldet til politiet 1.000 kr.

*9, stk. 1- 2 Undladt at standse op og yde hjælp ved person-
skade Frihedsstraf"*

Ligesom det er tilfældet ved overtrædelse af straffelovens § 253, straffes overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, oftest samtidig med de kørselsfejl, som har givet anledning til, at en person er kommet til skade.

Det er antaget, at undladelse af at standse og yde hjælp ved personskade i praksis straffes med frihedsstraf, jf. Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 180. Der henvises endvidere til U 2001.2541V, hvor tiltalte påkørte en cyklist, der pådrog sig kvæstelser i hjernen og andre meget alvorlige skader, og fortsatte kørslen uden at yde hjælp til cyklisten. Tiltalte blev straffet med fængsel i 10 dage betinget med vilkår om samfundstjeneste og en tillægsbøde på 2.500 kr. for overtrædelse af straffelovens § 249 og færdselslovens § 9, stk. 1, samt frakendt førerretten betinget. Ved straffastsættelsen blev det lagt til grund, at tiltalte forsætligt overtrådte færdselslovens § 9, stk. 1. Der henvistes endvidere til uheldets alvorlige karakter, som gav tiltalte en særlig anledning til at standse op og yde hjælp. I den konkrete sag må det således antages, at det er den forsætlige overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, der er baggrunden for frihedsstraffen, idet straffen for overtrædelse af straffelovens § 249 under de omstændigheder, som fremgår af dommen, i almindelighed vil være bøde og betinget frakendelse af førerretten. Endvidere kan nævnes TfK 2002.81Ø, hvor den tiltalte i spirituspåvirket tilstand med for høj hastighed førte bil og påkørte en cyklist, der straks afgik ved døden som følge af de skader, han pådrog sig. Tiltalte undlod at standse og yde hjælp og undlod at underrette politiet om uheldet. Straffen blev fastsat til fængsel i 14 dage, som under hensyn til overtrædelsen af færdselslovens § 9, stk. 1, ikke blev gjort betinget.

Det tilføjes, at en person, som efter et færdselsuheld, hvor den pågældende har forårsaget personskade, flygter fra gerningsstedet uden at yde hjælp, efter omstændighederne også kan straffes efter straffelovens § 250, hvorefter den, som hensætter en anden i hjælpeløs tilstand eller forlader en under den pågældendes varetægt stående person i sådan tilstand, straffes med fængsel indtil 8 år.

I Kommenteret straffelov, Speciel del, 8. omarbejdede udgave, 2005, er det således på side 250 anført, at denne bestemmelse kan anvendes, hvis en bilist først har taget sig af offeret på en eller anden måde, hvorved der gennem hans/hendes tilknytning til forvoldelsen af tilstanden kan være skabt et varetægtsforhold. I Færdselsstrafferet, Vagn Greve, 2001, side 180 – 181, antages det, at domstolene har en negativ holdning til at anvende § 250 i færdselssager, idet det samtidig anføres, at et færdselsuheld, en standsning og besigtigelse ikke i sig selv skaber ”varetægt” som forudsat i bestemmelsen.

For så vidt angår spørgsmålet om frakendelse af førerretten i forhold til trafikanter, som domfældes for overtrædelse af straffelovens § 253 eller færdselslovens § 9, bemærkes, at reglerne om frakendelse af førerretten fremgår af færdselslovens § 125 (betinget frakendelse) og § 126 (ubetinget frakendelse). Generelt kan der ske frakendelse af førerretten ved kørselsfejl, hvorved der er voldt skade på person eller ting, eller i tilfælde, hvor kørslen indebærer en risiko for færdselssikkerheden, uanset at der ikke konkret er forvoldt skade på personer eller ting eller har været fare herfor. Det gælder f.eks. ved spirituskørsel eller hastighedsovertrædelser.

Det forhold, at en fører i forbindelse med et færdselsuheld har forladt ulykkesstedet, indebærer i almindelighed ikke i sig selv en fare for færdselssikkerheden, idet den trafikfarlige situation typisk er forbi, når overtrædelse af straffelovens § 253 og færdselslovens § 9 begås. Overtrædelse af straffelovens § 253 eller færdselslovens § 9 giver derfor efter de gældende regler ikke i sig selv mulighed for frakendelse af førerretten. Såfremt føreren har begået kørselsfejl i forbindelse med, at en person er kommet til skade, kan kørselsfejlene – som nævnt ovenfor – imidlertid give grundlag for betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten.

Ved lov nr. 267 af 21. april 2004 om ændring af færdselsloven er der endvidere indført en klippe-kortordning som supplement til det gældende frakendelsessystem. Klippekortordningen indebærer, at trafikanter, der gentagne gange overtræder de i færdselslovens § 125, stk. 2, nævnte bestemmelser, skal frakendes førerretten eller pålægges kørselsforbud. En fører, der inden for en periode af tre år gør sig skyldig i tre kliprelevante overtrædelser af færdselsloven, skal frakendes førerretten betinget i forbindelse med klip nr. 3, jf. færdselslovens § 125, stk. 2. De overtrædelser, der er omfattet af klippekortordningen, er kendetegnet ved at være trafikfarlige situationer, der ikke i sig selv medfører en (betinget) frakendelse af førerretten i medfør af færdselslovens § 125, stk. 1, om tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden og grovere hastighedsovertrædelser mv.

Som ved frakendelsesreglerne giver overtrædelse af straffelovens § 253 eller færdselslovens § 9 ikke i sig selv mulighed for at pålægge en fører et ”klip” i kørekortet. Begår føreren imidlertid kørselsfejl, der er omfattet af færdselslovens § 125, stk. 2, i forbindelse med et færdselsuheld, vil overtrædelsen udløse et eller flere klip i kørekortet.

4. Straffene i de sager, der indgår i undersøgelsen

4.1. Indledning

Som det fremgår af afsnit 1, har Justitsministeriet anmodet Rigsadvokaten om at gennemgå en række sager, der er omtalt i Rigspolitiets rapport om flugtbilister i 2005 og 2006 med henblik på at vurdere, hvad sanktionen isoleret set kan antages at være for overtrædelse af færdselslovens § 9 og

straffelovens § 253, og i hvilket omfang der i sager, hvor disse bestemmelser indgår, sker frakendelse af førerretten.

17 af de 60 afgjorte sager, der indgår i Rigspolitiets rapport, er afgjort af anklagemyndigheden uden sigtelse eller tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9 eller straffelovens § 253 og indgår derfor ikke i undersøgelsen. De øvrige 43 sager er beskrevet i bilaget til denne redegørelse (sag 1 – 43).

I seks af disse 43 sager (sag 7, 11, 23, 27, 30, 32) er der kun sket materiel skade eller personskaade på den tiltalte, og i yderligere fire sager (sag 37 – 40) har der kun været rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 2, om pligt til at underrette politiet eller skadelidte om uheldet. Disse ti sager er beskrevet i bilaget, men omtales ikke nærmere i det følgende.

Undersøgelsen omfatter herefter 30 endeligt afgjorte sager, hvor der har været rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, i forbindelse med et færdselsuheld, hvor der er sket skade på andre personer end ”flugtbilisten”, og hvor hjælpepligten i færdselslovens § 9, stk. 1, er tilsidesat ved bilistens flugt fra uheldsstedet. Undersøgelsen omfatter endvidere tre endeligt afgjorte sager, hvor der i forbindelse med bilistens flugt fra uheldsstedet har været rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 253.

4.2. Generelt om sanktioner ved overtrædelse af færdselsloven

Ved færdselslovens § 118 a, stk. 3-5, er der fastsat regler om bødefastsættelsen ved flere overtrædelser af færdselsloven eller forskrifter udstedt i medfør af færdselsloven samt om andre tilfælde, hvor der skal ske en samlet pådømmelse af færdselslovsovertrædelser og overtrædelser af anden lovgivning.

Efter færdselslovens § 118 a, stk. 3, skal bøden ved flere overtrædelser af færdselsloven udmåles ved at sammenlægge den normale takstmæssige bødestraf for hver overtrædelse, uanset om overtrædelserne begås ved én eller flere handlinger (absolut kumulation). Tilsvarende gælder, at der ved overtrædelse af færdselsloven i tilfælde, hvor én overtrædelse medfører frihedsstraf, og en anden overtrædelse af færdselsloven medfører bødestraf, skal udmåles en bøde ved siden af frihedsstraffen, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 4, 1. pkt. Reglen om idømmelse af en bøde ved siden af frihedsstraffen kan i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 5, fraviges, når særlige grunde taler herfor. Bestemmelsen vil eksempelvis kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor udgangspunktet om absolut kumulation vil betyde, at der skal idømmes en mindre tillæggsbøde til en længere frihedsstraf.

Reglerne om straffastsættelsen i tilfælde af overtrædelse af færdselsloven, der medfører bødestraf, og overtrædelse af anden lovgivning, der medfører frihedsstraf, fremgår af færdselslovens § 118 a, stk. 4, 2. pkt. Reglen medfører, at der eksempelvis som udgangspunkt skal udmåles en tillæggsbøde ved samtidig pådømmelse af en overtrædelse af straffeloven, der medfører en kortere frihedsstraf, og en kørsel uden kørekort. Også denne bestemmelse kan i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 5, fraviges, når særlige grunde taler herfor.

4.3. Sanktionen i sager, hvor der er rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1

I 30 sager har der som nævnt ovenfor været rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, i forbindelse med bilistens flugt fra uheldsstedet. I hovedparten af sagerne er bilisten tillige straffet for andre færdselslovsovertrædelser, idet der f.eks. er begået kørselsfejl i forbindelse med færdselsuheldet eller har været tale om spirituskørsel. I flere tilfælde har bilisten endvidere været tiltalt for uagtsomt

manddrab eller uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffeloven § 241 og 249 eller overtrædelse af straffelovens § 252 om forsætlig fareforvoldelse. Straffene varierer fra en bøde på 1.000 kr. til fængsel i 5 måneder.

4.3.1. Sager, der er afgjort med bødestraf

I 23 ud af 30 sager er den tiltalte straffet med bøde. Som det fremgår af bilaget til denne redegørelse, varierer omstændighederne i de 23 sager en del. Det samme gælder omfanget af den skade, der er påført den anden part i færdselsuheldet. Som eksempel på variationen i skaderne kan nævnes sag 24 (bøde på 4.500 kr. og betinget frakendelse af førerretten), hvor det er oplyst, at en cyklist væltede og kom lettere til skade, idet han klagede over ”smerter i låret”, sag 9 (bødeforelæg på 1.500 kr.), hvor en knallert blev påkørt og føreren pådrog sig brud på den ene fod, samt sag 22 (bøde på 3.000 kr. samt kørselsforbud), hvor tiltalte påkørte en fodgænger, der pådrog sig lårbensbrud og åbent kraniebrud. Bødestraffene varierer fra 1.000 kr. til en bøde på 20.000 kr.

I fem sager (sag nr. 1-5) har der alene været rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, og ikke for andre overtrædelser af færdselsloven. Sagerne er alle afgjort med en bøde på 1.000 kr., hvilket svarer til bødetaksten i Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande mv. i færdselssager i tilfælde, hvor der ikke er sket personskade.

Fire sager (sag nr. 6, 8, 9 og 10) er afgjort med en bøde på 1.500 kr., hvoraf én er nedsat til 750 kr. på grund af tiltaltes lave indkomst. I sagerne er der – udover tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1 – rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, hvorefter trafikanter skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre. Overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, straffes efter Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande mv. i færdselssager med en bøde på 500 kr. Sanktionen for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, i disse sager er således isoleret set en bøde på 1.000 kr.

Sag nr. 12, 13, 14 samt 17, 18 og 19 (seks sager) er afgjort med en bøde på 2.000 kr. I sag 12, hvor den tiltalte uden skyld påkørte en knallert, der svingede til venstre ind foran tiltalte, hvilket medførte at knallerten væltede, og føreren af knallerten samt en passager på knallerten pådrog sig mindre skader, er tiltalte straffet for overtrædelse af både § 9, stk. 1 og 2. I de øvrige sager har der været rejst tiltale for overtrædelse af yderligere en eller flere bestemmelser i færdselsloven på grund af kørselsfejl begået af tiltalte i forbindelse med færdselsuheldet eller efter færdselsuheldet. Sanktionen i disse sager ses som udgangspunkt afgjort i overensstemmelse med Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande mv. i færdselssager. I sag 17 og 18 har kørselsfejlen endvidere medført et ”klip” i kørekortet, og i sag 19 blev tiltalte frakendt førerretten ubetinget i 6 måneder som følge af en vigepligtsforseelse.

Fire sager er afgjort med en bøde på 2.500 kr. (sag 15, 16, 20 og 21). Også i disse sager har der været rejst tiltale for overtrædelse af andre bestemmelser i færdselsloven, hvilket medfører en forhøjet bøde. I sag 20 og 21 blev de tiltalte endvidere frakendt førerretten betinget som følge af henholdsvis kørsel over for rødt lys og tilsidesættelse af en ubetinget vigepligt under kørslen.

I sag 22, der er afgjort med en bøde på 3.000 kr., førte tiltalte bil med en hastighed på mindst 60 km/t, hvor den højst tilladte hastighed var 50 km/t, og undlod at nedsætte hastigheden eller standse ved et fodgængerfelt, hvor tre børn befandt sig i fodgængerfeltets midterhelleanlæg, hvilket medførte, at tiltalte påkørte en dreng, der trådte ud i fodgængerfeltet. Drengen pådrog sig lårbensbrud og åbent kraniebrud med hjerneskade og kronisk højresidig spastisk lammelse til følge. Tiltalte standsede et kort øjeblik, men forlod straks stedet uden at yde hjælp til den tilskadekomne dreng. Tiltalte blev under sagen frifundet for overtrædelse af straffelovens § 249 om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, men dømt for overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, og § 27, stk. 7, ved ikke at have udvist tilstrækkelig agtpågivenhed under kørslen og have undladt at standse ved fod-

gængerfeltet, for overtrædelse af færdselslovens § 41, stk. 1, ved at have ført bilen med for høj hastighed og for overtrædelse af § 9, stk. 1, i forbindelse med flugten fra uheldsstedet. Tiltalte blev straffet med en bøde på 3.000 kr. og pålagt et kørselsforbud som følge af tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden.

Sag 24 er afgjort med en bøde på 4.500 kr., sag 25 med en bøde på 10.000 kr. og sag 26 med en bøde på 20.000 kr. Fælles for de tre sager er, at der udover tiltalen for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, har været rejst tiltale for overtrædelse af flere andre bestemmelser i færdselsloven. I sag 25 og 26 er de tiltalte endvidere straffet for spirituskørsel, hvilket er årsagen til de noget højere bøder, idet bøden i sager om spirituskørsel fastsættes til en måneds nettoløn ganget med promillens størrelse. I sag 24 er den tiltalte dømt for to overtrædelser af færdselslovens § 9, stk. 1, og frakendt førerretten betinget som følge af en kørselsfejl begået i forbindelse med det ene af de to færdselsuheld. I sag 25 blev tiltalte frakendt førerretten i 1 år som følge af en kørselsfejl og spirituskørsel, ligesom der i sag 26 skete frakendelse af førerretten i 3 år som følge af spirituskørslen.

Sammenfattende er 23 af de 30 sager, hvori der har været rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, afgjort med bøde.

Overtrædelsen af færdselslovens § 9, stk. 1, ses i disse sager isoleret set bedømt til en bøde på 1.000 kr. En bøde i denne størrelsesorden svarer til den vejledende takst i Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000, når der ikke er sket personskaade.

Der er imidlertid i flere af sagerne tale om personskaade af forskellig grad. I de fleste sager er skaderne ubetydelige eller mindre alvorlige, men der er dog også eksempler på sager med væsentlige skader, som f.eks. sag nr. 2, hvor cyklisten pådrog sig åbent brud på skinnebenet og en brækket ankel, og sag nr. 22, hvor der er tale om meget alvorlige skader.

I ni sager er der udover en bøde pålagt den tiltalte ”klip” i kørekortet, kørselsforbud eller sket frakendelse af førerretten som følge af kørselsfejl eller spirituskørsel. Således er der i to tilfælde pålagt den tiltalte et ”klip” i kørekortet som følge af fejl begået i forbindelse med den forudgående kørsel, i tre sager er der som følge af kørselsfejl sket betinget frakendelse af førerretten, og i ét tilfælde er der pålagt tiltalte et kørselsforbud. Ubetinget frakendelse af førerretten som følge af henholdsvis kørselsfejl og spirituskørsel er sket i tre sager.

4.3.2. Sager, der er afgjort med frihedsstraf

Syv ud af 30 sager (sag 28, 29, 31, 33, 34, 35 og 36), hvori der er rejst tiltale for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, som følge af personskaade på andre personer end ”flugtbilisten” og tilsidesættelse af hjælpepligten i § 9, stk. 1, 1. pkt., til at standse og yde hjælp til den tilskadekomne, er afgjort med frihedsstraf, der varierer fra fængsel i 14 dage til fængsel i 5 måneder.

I sag 28 (fængsel i 14 dage og 10 dagbøder á 600 kr.) påkørte tiltalte med en alkoholpromille på 2,14 en cyklist bagfra og kørte fra stedet uden at hjælpe cyklisten, der fik skader i form af blå mærker og en bule i hovedet. Tiltalte blev dømt for spirituskørsel samt for overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, og § 21, stk. 3, ved ikke at have holdt tilstrækkelig afstand til cyklisten samt for overtrædelse af § 9, stk. 1, og for ulovlig omgang med hittegods efter straffelovens § 277 med hensyn til en motorcykel og kørsel, selv om kørekortet var administrativt inddraget. Førerretten blev frakendt i 2 år og 6 måneder som følge af spirituskørslen.

Det må antages, at frihedsstraffen i sagen skyldes spirituskørslen, og at dagbøderne omfatter samtlige de øvrige overtrædelser, hvorfor det ikke er muligt at vurdere straffen for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1.

Sag 29 (fængsel i 20 dage betinget og tillægsbøde på 2.000 kr.) vedrørte påkørsel af en fodgænger, der stod foran tiltaltes bil, hvorved fodgængerens bl.a. pådrog sig kraniebrud og brud på anklen og under den efterfølgende indlæggelse afgik ved døden som følge af lungebetændelse. Efter påkørslen forlod tiltalte stedet uden at standse og yde hjælp til fodgængerens. Tiltalte blev dømt for forsætlig fareforvoldelse efter straffelovens § 252 og uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241 samt for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, og § 27, stk. 2, ved at have undladt at holde tilbage for fodgængerens. Frihedsstraffen blev på grund af tiltaltes høje alder (79 år) gjort betinget. Førerretten blev frakendt i 1 år i medfør af færdselslovens § 126, stk. 2 (nu § 126, stk. 1, nr. 5, om særlig hensynsløs kørsel), jf. § 127.

Det er ikke muligt at afgøre, om overtrædelsen af færdselslovens § 9 indgår i den fastsatte frihedsstraf, men fastsættelsen af en tillægsbøde på 2.000 kr. taler for, at dette forhold isoleret set er afgjort med bøde.

I sag 31 (fængsel i 40 dage betinget og en bøde på 3.500 kr.) påkørte tiltalte, der var frakendt førerretten, i et kryds en cyklist, der bl.a. pådrog sig en kraftig hjernerystelse, en mindre blødning under hjernehinden og en brækket hånd og var indlagt i fire uger som følge af ulykken. Tiltalte kørte fra uheldsstedet uden at standse og yde hjælp til cyklisten. Tiltalte blev dømt for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, for overtrædelse af færdselslovens § 4, stk. 1, ved at have ført bil med en højere hastighed end angivet ved færdselstavle samt for to kørsler i frakendelsestiden og overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, i forbindelse med en anden påkørsel af en cyklist. Tiltalte blev endelig dømt for butikstyveri og overtrædelse af straffelovens § 164, stk. 1, ved til politiet urigtigt at have oplyst at være sin bror. Det fremgår af dommen, at retten fandt, at der forelå skærpende omstændigheder som anført i færdselslovens § 117 d i sagens forhold 3, der vedrørte flugten efter færdselsuheldet. Følgende er herefter anført i rettens præmisser: ”Retten har ved strafudmålingen blandt andet lagt vægt på karakteren af forhold 3. Der er ved strafudmålingen af bøden blandt andet lagt vægt på, at der er tale om to forhold vedrørende kørsel i frakendelsestiden.”

Dommens præmisser viser, at overtrædelsen af færdselslovens § 9 har medført (betinget) frihedsstraf. Denne skønnes at ligge i niveauet 20 –30 dage, når henses til karakteren af de øvrige overtrædelser.

Sag 33 (fængsel i 60 dage betinget med vilkår om samfundstjeneste og en tillægsbøde på 15.000 kr.) vedrørte en tiltalt, der tidligere var straffet for bl.a. spirituskørsel, og som var frakendt førerretten, og som under et venstresving påkørte en knallert, hvis fører kom lettere til skade. Tiltalte forlod stedet uden at standse og yde hjælp til knallertføreren. Tiltalte blev dømt for overtrædelse af færdselslovens § 26, stk. 6, ved at have tilsidesat sin vigepligt, for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, og for overtrædelse af færdselslovens § 117 a ved at have ført bilen, selv om han var frakendt førerretten. Tiltalte blev endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 165 ved i strid med sandheden at have anmeldt nummerpladerne til bilen stjålet samt for yderligere seks kørsler i frakendelsestiden og for overtrædelse af færdselslovens § 55 a om anvendelse af mobiltelefon under kørsel. Tiltalte blev frakendt førerretten i 6 måneder i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 8 (nu § 126, stk. 1, nr. 9), jf. § 125, stk. 1, nr. 1, jf. § 128 (om tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden). Følgende fremgår af dommens præmisser: ”Der er ved strafudmålingen taget hensyn til F’s trods alt begrænsede tilskadekomst og til, at det efter tiltaltes og vidnets forklaring ikke kan udelukkes, at tiltalte, inden han kørte fra stedet, konstaterede, at vidnet ved egen hjælp havde rejst sig op.”

Det må antages, at de syv kørsler i frakendelsestiden til samtidig pådømmelse udgør den væsentligste del af frihedsstraffen, og at tillægsbøden på 15.000 kr. også hovedsagelig skyldes kørsel i frakendelsestiden, jf. den sædvanligt anvendte sanktion ved visse tilfælde af kørsel i frakendelsestiden. Overtrædelsen af færdselslovens § 9 kan derfor ikke antages at have haft væsentlig indflydelse på strafudmålingen, jf. også dommens præmisser om de formildende omstændigheder ved denne overtrædelse.

Sag 34 (fængsel i 60 dage og en bøde på 1.000 kr.) vedrører en tiltalt, der førte bil efter at have indtaget spiritus, og som kørte over i modsatte vejbane, hvor han påkørte en modkørende bil. Føreren af den modkørende bil pådrog sig alvorlige skader med stor risiko for varige mén. Tiltalte forlod uheldsstedet uden at yde hjælp til tilskadekomne og tilkaldte politiet. Tiltalte blev dømt for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 samt for overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, ved have undladt at optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1 og stk. 2, samt for overtrædelse af færdselslovens § 20, stk. 1, ved ikke at have holdt til højre og for spirituskørsel efter færdselslovens § 53, stk. 2. Førerretten blev frakendt i 1 år i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 5 (nu § 126, stk. 1, nr. 6), jf. § 125, stk. 1, nr. 1 og nr. 7 (om tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden og om spiritus-kørsel). Følgende fremgår af dommen om overtrædelsen af færdselslovens § 9, stk. 1 og stk. 2: ”Ved siden af straffen idømmes tiltalte en bøde på 1.000 kr. med forvandlingsstraf som bestemt nedenfor, jf. færdselslovens § 118 a, stk. 4, jf. § 9, stk. 1 og stk. 2.”

Det fremgår således udtrykkeligt af dommen, at overtrædelsen af færdselslovens § 9, stk. 1 (og stk. 2) har medført en bøde på 1.000 kr.

I sag 35 (fængsel i 4 måneder og en bøde på 18.000 kr.) havde tiltalte ført bil med en promille på 1,01 med for høj hastighed og påkørte forsætligt en varebil, hvorved en passager i varebilen brækkede den ene hånd. Tiltalte fortsatte sin kørsel uden at standse op. Tiltalte blev for den forsætlige påkørsel dømt for vold efter straffelovens § 245, stk. 1, og for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1 (forsætlig fareforvoldelse). Tiltalte blev endvidere dømt efter færdselslovens § 3, stk. 1, ved at have undladt at optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, færdselslovens § 4, stk. 1, og § 42, stk. 1, nr. 1, ved at have kørt over for rødt lys med for høj hastighed samt for spirituskørsel. Tiltalte blev endelig dømt for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, i anledning af flugten fra uheldsstedet. Førerretten blev frakendt i 1 år og 6 måneder i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4 og 5 (nu § 126, stk. 1, nr. 5 og 6), jf. § 125, stk. 1, nr. 1, 2, og 7 (tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, for høj hastighed, spirituskørsel og særlig hensynsløs kørsel).

Strafudmålingen i sag 35 er ikke nærmere begrundet, men det må antages, at overtrædelsen af straffelovens § 245, stk. 1, og § 252, stk. 1, udgør den væsentligste del af frihedsstraffen. Bøden på 18.000 kr. omfatter spirituskørslen og muligt også de andre færdselslovsovertrædelser. Det er på denne baggrund ikke muligt at vurdere, om straffen for overtrædelsen af færdselslovens § 9, stk. 1, har medført frihedsstraf eller bøde.

I sag 36 (fællesstraf af fængsel i 5 måneder og en tillægsbøde på 15.500 kr.) havde tiltalte med en promille på 1,86 påkørt en anden bil i den modsatte vejbane. Føreren af bilen pådrog sig alvorlige skader med varige mén til følge. Tiltalte forlod uheldsstedet uden at tilkalde hjælp. Tiltalte blev dømt for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 i forbindelse med spirituskørsel, der skete i frakendelsestiden, samt for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1. Endvidere blev tiltalte dømt for yderligere en spirituskørsel, kørsel i frakendelsestiden og overtrædelse af våbenloven. Der blev udmålt en fællesstraf af fængsel i 5 måneder, der omfattede en tidligere betinget dom på 14 dage, og førerretten blev frakendt i 10 år som følge af spirituskørslen. Om straffastsættelsen fremgår følgende: ”Retten har ved straffastsættelsen lagt vægt på, at der foreligger en overtrædelse af straffelovens § 249 samt to kørsler i frakendelsestiden samt spirituskørsel i to 2. gangstilfælde og overtrædelse af våbenloven samt retsplejelovens § 750.”

Da overtrædelsen af færdselslovens § 9, stk. 1, ikke særskilt er nævnt i rettens præmisser om straffastsættelsen, har denne overtrædelse næppe haft væsentlig betydning for frihedsstraffens længde.

I de syv sager, der er afgjort med frihedsstraf, varierer straffene således fra fængsel i 14 dage til fængsel i 5 måneder. Der er i alle syv sager idømt tillægsbøder.

Kun i to sager (sag 31 og 34) har det været muligt nærmere at vurdere sanktionen for overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1. I sag 31 skønnes der at være idømt en frihedsstraf på betinget fængsel i 20-30 dage for overtrædelsen af § 9, stk. 1, mens der i sag 34 er idømt en bøde på 1.000 kr. for overtrædelse af § 9, stk. 1 og 2.

I sagerne 28, 29 og 33 er forholdet vedrørende færdselslovens § 9, stk. 1, formentlig bedømt som et bødeforhold, mens det i dom 35 ikke er muligt at vurdere, om forholdet har medført frihedsstraf eller bøde. Endelig er det i dom 36 vurderingen, at overtrædelsen af § 9 næppe har haft væsentlig betydning for frihedsstraffen.

Det er således ikke muligt på baggrund af de gennemgåede domme med sikkerhed at udtale sig nærmere om straffniveaue, når der anvendes frihedsstraf ved overtrædelser af færdselslovens § 9, stk. 1, 1. pkt.

I den eneste sag (sag 31), hvor frihedsstraffen kan vurderes og skønnes at være fastsat til fængsel i 20 – 30 dage betinget, var der sket alvorlig personskade på en cyklist, der havde fået en kraftig hjerneystelse, mindre blødning under hjernehinden og en brækket hånd, der krævede indlæggelse i 4 uger.

Der er i flere af de andre sager også tale om alvorligere personskader, f.eks. sag 29 (kraniebrud, brud på anklen og senere død under indlæggelse omfattet af straffelovens § 241), sag 34 (alvorlige skader med stor risiko for varige mén omfattet af straffelovens § 249) og sag 36 (alvorlige skader med varige mén omfattet af straffelovens § 249). Som nævnt ovenfor må de to første sager i relation til overtrædelsen af færdselslovens § 9, stk. 1, antages at have medført bøde, mens overtrædelsen af § 9 næppe har haft væsentlig betydning ved strafudmålingen i sag 36.

I seks af de syv sager er der som følge af kørselsfejl, spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel sket ubetinget frakendelse af førerretten fra 6 måneder til 10 år.

4.4. Sanktionen ved overtrædelse af straffelovens § 253

I tre sager (sag 41, 42 og 43) har der været rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 253 i forbindelse med bilistens flugt fra færdselsuheldet. Der er tale om meget alvorlige sager, hvor skaderne har været betydelige, eller hvor de tilskadekomne er afgået ved døden som følge af de kvæstelser, de pådrog sig ved færdselsuheldet. Straffene varierer fra fængsel i 10 måneder til fængsel i 2 år.

Sag 41 (fængsel i 10 måneder) vedrører en tiltalt, der på gerningstidspunktet var 17 år, og som førte bil med en promille på 1,70 med høj hastighed, hvorved han mistede herredømmet over bilen og påkørte en motorcykel i modsatte vejbane. Føreren af motorcyklen mistede det ene ben, og passageren på motorcyklen pådrog sig flere åbne brud på det ene ben og en fod. Tiltalte forlod stedet uden at yde hjælp til de tilskadekomne og uden at tilkalde politiet. Tiltalte blev dømt for uagtsom betydelig legemsbeskadigelse efter straffelovens § 249 i forbindelse med spirituskørsel og særlig hensynsløs kørsel, for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1 (forsætlig fareforvoldelse) samt for kørsel uden at have erhvervet kørekort. Tiltalte blev endvidere dømt for overtrædelse af straffelovens § 253, nr. 1, og færdselslovens § 9, stk. 1 og 2, i relation til flugten fra uheldsstedet. Tiltalte blev frakendt førerretten i 5 år i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 1 og nr. 4 (nu nr. 5), jf. § 125, stk. 1, nr. 1, jf. § 128 (om spirituskørsel, særlig hensynsløs kørsel og tilsidesættelse af væsentlig hensyn til færdselssikkerheden).

Overtrædelserne af straffelovens §§ 249 og 252 i forbindelse med en høj alkoholpromille medfører utvivlsomt den største del af straffen på 10 måneders fængsel. Det må dog antages, at det forhold, at tiltalte flygtede fra uheldsstedet og undlod at yde hjælp til de tilskadekomne, har haft reel betydning for strafudmålingen, formentlig i et niveau på 1 til 2 måneder af straffen.

I sag 42 (fængsel i 1 år og 3 måneder) førte tiltalte bil med høj hastighed under flugt fra en politi-patrulje og påkørte en fodgænger, der gik i modsatte side af vejen. Ved påkørslen blev fodgængerens kastet ned i en grøft, hvor han lå, indtil han nogle timer senere afgik ved døden. Tiltalte fortsatte kørslen uden at standse og yde hjælp til den tilskadekomne fodgænger. Tiltalte blev dømt for uagtsomt manddrab efter straffelovens § 241 i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel og for overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1 (forsætlig fareforvoldelse) samt for overtrædelse af straffelovens § 253, nr. 2, og færdselslovens § 9, stk. 1, ved at have undladt at standse og yde hjælp til fodgængerens. Derudover blev tiltalte dømt for overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, § 4, stk. 2, og § 41, stk. 1, ved at have undladt at efterkomme politiets anvisninger om at standse køretøjet og ført bilen videre med høj fart. Tiltalte blev endvidere dømt for tre brugstyverier, et indbrudstyveri, tyveri fra en bil og tyveri fra et flaskedepot samt 16 forhold af tyveri af benzin og diesel. Tiltalte blev frakendt førerretten i 5 år i medfør af færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 4 (nu § 126, stk. 1, nr. 5 om særlig hensynsløs kørsel).

Om straffastsættelsen fremgår følgende af landsrettens dom: ”Der er ved straffastsættelsen ud over omstændighederne i forhold 22 – 24 [tiltalen for uagtsomt manddrab, overtrædelse af straffelovens § 252, stk. 1, samt overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, § 4, stk. 2, og § 41, stk. 1] lagt vægt på, at der tillige foreligger en overtrædelse af straffelovens § 253, der må betragtes som grov, samt et betydeligt antal tyveriforhold og flere forhold vedrørende brugstyveri af biler.”

Også i sag 42 må det antages, at tiltaltes forudgående grove kørsel, hvorved en fodgænger blev dræbt, har medført den væsentligste del af straffen på 1 år og 3 måneder. Som det fremgår af landsrettens præmisser, er den grove overtrædelse af straffelovens § 253, nr. 2, dog særskilt fremhævet som en strafskærpende omstændighed, hvilket er udtryk for, at dette forhold har haft væsentlig (selvstændig) betydning ved strafudmålingen.

Sag 43 (fællesstraf af fængsel i 2 år inklusiv en reststraf på 113 dage) vedrører et tilfælde, hvor tiltalte, der tidligere talrige gange var straffet for bl.a. spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden og på gerningstidspunktet var frakendt førerretten for bestandig, førte bil i spirituspåvirket tilstand og i modsatte vejbane påkørte en knallertfører, som afgik ved døden. Tiltalte standsede op og så, at knallertføreren lå bevidstløs på vejen, og forlod herefter uheldsstedet uden at tilkalde hjælp til den tilskadekomne og uden at opgive navn og adresse til nogen tilstedeværende. Tiltalte blev dømt for uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel efter straffelovens § 241 og færdselslovens § 53, stk. 2, samt for overtrædelse af straffelovens § 253, nr. 1, og færdselslovens § 9, stk. 1, ved at have undladt at tilkalde hjælp til knallertkøreren. Tiltalte blev endvidere dømt for overtrædelse af færdselslovens § 3, stk. 1, og kørsel i frakendelsestiden og for overtrædelse af våbenloven ved besiddelse af en salonriffel. Tiltalte blev på ny frakendt førerretten for bestandig.

Det uagtsomme manddrab i forbindelse med spirituskørsel i kombination med de mange forstraffe og reststraffen på 113 dage ville formentlig under alle omstændigheder have medført en straf på fængsel i niveauet omkring to år. Det er derfor usikkert, i hvilket omfang tiltaltes flugt fra ulykkesstedet har haft indflydelse på straffens længde, men det vurderes dog, at dette forhold har virket som en skærpende omstændighed.

Selv om der med tre domme er tale om et spinkelt materiale, må det antages, at en domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 253 i sager, hvor bilister flygter fra et færdselsuheld, medfører en reel skærpelse af frihedsstraffens længde.

Der er i to af de tre sager sket frakendelse af førerretten i 5 år, og i den sidste sag er førerretten frakendt for bestandig.

4.5. Sammenfatning vedrørende sanktionerne ved overtrædelse af færdselslovens § 9 og straffelovens § 253

Som det fremgår af afsnit 4.3.1. ovenfor, er der i 23 af de 30 sager, hvor den tiltalte var skyldig i overtrædelse af færdselslovens § 9, stk. 1, alene idømt en bøde. Bødens størrelse er i disse sager på 1.000 kr., der svarer til den vejledende takst i Rigsadvokatmeddelelse 4/2000, når der ikke er sket personskaade.

Der er i ni af disse 23 sager udover en bøde pålagt den tiltalte enten et ”klip” i kørekortet, kørselsforbud eller sket frakendelse af førerretten som følge af kørselsfejl eller spirituskørsel.

I de syv resterende sager, der er afgjort efter færdselslovens § 9, stk. 1, er der idømt frihedsstraffe varierende fra fængsel i 14 dage til fængsel i 5 måneder, jf. afsnit 4.3.2. I flere sager synes overtrædelsen af § 9, stk. 1, at være bedømt som et bødeforhold. Kun i en enkelt sag skønnes 20-30 dage af den betingede frihedsstraf på 40 dage at være udløst af flugten fra uheldsstedet. Det er imidlertid på baggrund af de gennemgåede domme ikke muligt med sikkerhed at udtale sig generelt om strafniveauet.

I seks af de syv sager er der som følge af kørselsfejl, spirituskørsel eller særlig hensynsløs kørsel fastsat ubetinget frakendelse af førerretten fra 6 måneder til 10 år.

Fra trykt praksis kan nævnes de to domme (U 2001.2541V og TfK 2002.81Ø), der er beskrevet i afsnit 3. I disse sager må overtrædelsen af § 9, stk. 1, antages at have medført fængsel i 10 dage betinget og 14 dage ubetinget i tilfælde, hvor en cyklist pådrog sig kvæstelser i hjernen og andre meget alvorlige skader, og hvor påkørsel medførte, at en cyklist straks afgik ved døden.

Kun i tre sager er der domfældt efter straffelovens § 253, jf. afsnit 4.4. Samtlige disse sager er afgjort med ubetingede frihedsstraffe (fængsel i 10 måneder til fængsel i 2 år), og det må antages, at en domfældelse for overtrædelse af straffelovens § 253 i sager, hvor bilister flygter fra et færdselsuheld, medfører en reel skærpelse af frihedsstraffens længde.

Det må endvidere konkluderes, at der i sådanne sager normalt sker ubetinget frakendelse af førerretten som følge af de kørselsfejl mv., der er gået forud for færdselsulykken. I de gennemgåede domme var der tale om frakendelse i 5 år i to sager og for bestandig i en sag.

Endvidere kan nævntes den trykte afgørelse i U 2005.132Ø, jf. afsnit 3 ovenfor. I den sag blev bl.a. tre passagerer for overtrædelse af § 253, nr. 1, straffet med fængsel i 20 dage betinget i et tilfælde, hvor man efter påkørsel undlod at yde hjælp til en fodgænger, der bl.a. havde pådraget sig brud på halshvirvlen og andre alvorlige skader.

Sammenfattende må det på denne baggrund antages, at straffen i praksis er bøde i langt de fleste tilfælde, hvor en bilist flygter fra et færdselsuheld med personskaade. Har der samtidig været tale om andre alvorlige overtrædelser af færdselsloven og eventuelt straffeloven i forbindelse med alvorlig personskaade eller død, medfører flugten fra uheldsstedet dog i nogle tilfælde en højere frihedsstraf end den, der udmåles for disse andre overtrædelser, uden at det dog er muligt mere præcist at vurdere frihedsstraffens længde.

Frakendelse af førerretten er sket i mange af sagerne som følge af det forudgående kørselsforløb, bl.a. hvor kørselsfejl og spirituskørsel har givet grundlag for det. Det forhold, at trafikanten er flygtet fra uheldsstedet, medfører ikke i sig selv frakendelse af førerretten.

5. Skærpelse af sanktionerne over for flugtbilister

5.1. Skærpelse af straffene

Den centrale bestemmelse vedrørende flugtbilister i færdselslovens § 9, stk. 1, 1. pkt., lyder således:

”Trafikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld, skal straks standse og i muligt omfang yde hjælp til tilskadekomne.”

Den tilhørende straffebestemmelse er § 117 d, stk. 1, hvorefter overtrædelse af § 9, stk. 1, straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 1 år.

Ifølge retningslinjerne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande mv. i færdselssager skal anklagemyndigheden i tilfælde, hvor en person har overtrådt § 9, stk. 1, ved at have undladt at standse og yde hjælp eller nægtet at opgive navn og bopæl, nedlægge påstand om en bøde på 1.000 kr. Efter retningslinjerne skal påstanden være frihedsstraf, såfremt en overtrædelse af § 9, stk. 1 (og 2), består i undladelse af at standse op og yde hjælp ved personskade.

Der foreligger således efter de gældende retningslinjer ”skærpende omstændigheder”, jf. § 117 d, stk. 1 – og dermed mulighed for frihedsstraf – når overtrædelsen af § 9, stk. 1, 1. pkt., er sket i et tilfælde, hvor en person er kommet til skade ved færdselsuheldet.

Efter færdselslovens § 9, stk. 2, 1. pkt., gælder der tillige en pligt for den, der har forvoldt skaden, til snarest muligt at underrette politiet i tilfælde, hvor der er ”sket skade på en anden person, og skaden ikke er ubetydelig”. Af straffebestemmelsen i § 118, stk. 1, fremgår det, at denne overtrædelse straffes med bøde.

Anvendelsen af henholdsvis begrebet ”tilskadekomne” i § 9, stk. 1, 1. pkt., og udtrykket ”ikke ubetydelig skade” på person i § 9, stk. 2, 1. pkt., synes at vise, at § 9, stk. 1, 1. pkt., omfatter alle former for personskade, mens § 9, stk. 2, er forbeholdt de alvorligere skader. Om forståelsen af skadebegreberne i § 9 fremgår af litteraturen, jf. nærmere afsnit 3 ovenfor, at nogle forfattere har lagt vægt på, om skaden skal behandles på skadestue, og at andre finder, at helt ubetydelige skader så som blå mærker mv. kan holdes uden for skadebegrebet i § 9, stk. 1, 1. pkt.

Som det fremgår ovenfor under afsnit 4, er en stor del af sagerne om overtrædelse af pligten i § 9, stk. 1, til at standse og yde hjælp til tilskadekomne afgjort med bødestraffe, selv om personer har pådraget sig skader – herunder også alvorligere skader – ved færdselsuheldet.

Årsagen til, at der ikke er nedlagt påstand om frihedsstraf i disse sager, er formentlig bl.a., at der er en vis tvivl om rækkevidden af begrebet ”tilskadekomne” i § 9, stk. 1, 1. pkt., når dette sammenholdes med straffebestemmelsen, der alene giver mulighed for frihedsstraf, når der foreligger skærpende omstændigheder. Det er heller ikke i Rigsadvokatmeddelelsen nærmere beskrevet, hvornår der i en sag om overtrædelse af § 9, stk. 1, 1. pkt., foreligger skærpende omstændigheder, idet det alene nævnes, at der skal nedlægges påstand om frihedsstraf ved ”persons-kade”.

Anvendelsen af bødestraffe synes således til dels at kunne forklares med, at der hersker uklarhed om anvendelsesområdet for frihedsstraf ved overtrædelse af § 9, stk. 1, 1. pkt.

Hertil kommer, at det formentlig i praksis i nogle tilfælde kan være vanskeligt at afgøre, om en bilist, der er flygtet fra et uheldssted, burde have indset, at personer var kommet til skade. I nogle tilfælde kører en bilist således straks ved en påkørsel fra stedet uden at standse og konstatere, om nogen er kommet til skade. I andre tilfælde standser bilisten i forbindelse med uheldet, men forlader herefter stedet uden at hjælpe andre involverede. I det første tilfælde kan det være vanskeligt at bevise, at bilisten burde have indset, at der kunne være opstået personskade, mens det i det andet tilfælde kan være vanskeligt at føre bevis for, at bilisten indså omfanget af personskade.

Sådanne vanskeligheder med hensyn til bevisførelsen om, hvad flugtbilisten burde have indset med hensyn til en eventuel personskade i den konkrete situation, kan være en anden årsag til, at der i så vidt omfang anvendes bødestraffe.

En skærpelse af straffene på området bør derfor efter min opfattelse overvejes sammen med en ændret udformning af den gældende bestemmelse, bl.a. således at det tydeligere fremgår af loven, i hvilke tilfælde frihedsstraf skal anvendes.

Efter min opfattelse bør det overvejes at ændre bestemmelsen i § 9 stk. 1, 1. pkt., til en bestemmelse om, at der i alle tilfælde gælder en pligt til at standse, og at der herudover er pligt til at yde hjælp, hvis omstændighederne ved uheldet indebærer, at personer kan være kommet til skade.

Hensigten med en sådan udformning af reglen er at tydeliggøre, at pligten til at yde hjælp udover at omfatte de tilfælde, hvor det er åbenbart for flugtbilisten, at en person er kommet (mere eller mindre alvorligt) til skade, også gælder, hvor bilisten på grund af sin omgående flugt fra stedet ikke har mulighed for at afgøre, om der er kommet personer til skade, men hvor dette kan være en påregnelig følge af uheldet.

De sidstnævnte situationer vil f.eks. omfatte påkørsel af en knallertkører, cyklist eller fodgænger, hvor bilisten kører fra stedet med det samme uden at sikre sig, at den pågældende ikke er kommet til skade, eller yde hjælp, hvis der er behov. Der kan også være tale om et sammenstød mellem to biler af en sådan karakter, at en persons skade kan være opstået, og hvor den ene part under tilsvarende omstændigheder forlader uheldsstedet.

En ny affattelse af færdselslovens § 9 kunne udformes således:

”§ 9. Trafikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld, skal straks standse.

Stk. 2. Trafikanten skal endvidere

- 1) i muligt omfang yde hjælp til personer, der kan være kommet til skade,*
- 2) deltage i de foranstaltninger til sikring af færdslen, som uheldet giver anledning til,*
- 3) opgive navn og bopæl til en anden, der er indblandet i uheldet, hvis denne anmoder om det,*
- 4) opgive navn og bopæl til den, på hvis ejendom eller ting, der er sket skade,*
- 5) snarest muligt underrette politiet, hvis der er sket ikke ubetydelig skade på en anden person,*
- 6) snarest muligt underrette skadelidte eller politiet, hvis der er sket skade på ejendom eller ting, når der ingen er til stede, som kan modtage oplysninger om skadevolderens navn og bopæl.*

Stk. 3. (Som hidtil)”

Som det fremgår, er den nugældende bestemmelse i § 9, stk. 1, 1. pkt., i forslaget opdelt således, at det fremgår af stk. 1, at der altid gælder en pligt til at standse.

Pligten til at yde hjælp til andre personer er beskrevet i stk. 2, nr. 1, og gælder i alle tilfælde, hvor personer kan være kommet til skade, uanset om dette rent faktisk viser sig at være følgen. Bestemmelsen omfatter derimod ikke uheld, hvor det er åbenbart, at der ikke kan være opstået personskade, f.eks. ved et mindre sammenstød mellem to personbiler, der helt åbenbart kun indebærer materiel skade.

Med hensyn til straffen ved overtrædelse af den foreslåede nye bestemmelse i stk. 2, nr. 1, er det min opfattelse, at der bør anvendes frihedsstraf i de tilfælde, hvor følgen af uheldet efterfølgende viser sig at være alvorligere personskade.

I sådanne situationer, hvor hjælpepligten er af reel betydning, bør udgangspunktet for straffen efter min opfattelse være en kortere ubetinget frihedsstraf i niveauet 10 – 20 dages fængsel. Alvorligere

personskader omfatter dels tilfælde, hvor der er opstået personskade som beskrevet i straffelovens § 249, men også mindre alvorlige skader, hvor det dog er åbenbart, at den tilskadekomne skal have lægehjælp, f.eks. ved knoglebrud, skader i hovedet, sår der kræver syning mv.

Foreligger der i sådanne situationer formildende omstændigheder, bør der være mulighed for at anvende en betinget frihedsstraf. Formildende omstændigheder kan f.eks. foreligge, hvis den pågældende selv er kommet til skade og som følge af en choktilstand forlader uheldstedet uden at yde den fornødne hjælp.

Det bør endvidere efter min opfattelse fortsat være udgangspunktet, at der anvendes bødestraf ved flugt fra et uheldssted, hvis det viser sig, at ingen er kommet til skade, eller at skaderne er af mindre betydning, idet den pågældende f.eks. blot er forslået, har hudafskræbninger eller blå mærker. Der kan f.eks. være tale om påkørsel af en cyklist, som væltes af cyklen, men hvor det efterfølgende viser sig, at cyklisten slet ikke er kommet til skade eller kun har fået skader af den nævnte mindre betydning. I disse tilfælde kan der næppe antages at være behov for at reagere med en frihedsstraf. Derimod kan det overvejes at forhøje bødestraffen i forhold til det nugældende niveau, f.eks. til 5.000 kr.

Ved overtrædelse af de øvrige bestemmelser i den foreslåede § 9, stk. 1 og 2, anvendes i nugældende praksis bødestraffe på 1.000 kr. Også dette niveau for bødernes størrelse bør efter min opfattelse forhøjes. Det bemærkes i den forbindelse, at en undladelse af at opgive navn og bopæl ved påkørsel, der har medført materiel skade, ofte indebærer meget væsentlige udgifter for ejeren af et påkørt køretøj, og at en forhøjelse af bøden derfor forekommer velbegrundet.

En straffebestemmelse i tilknytning til den foreslåede regel i § 9 kan herefter eventuelt udformes således:

”Overtrædelse af § 9, stk. 1 og 2, nr. 2-6, straffes med bøde. Overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, straffes med fængsel indtil 1 år, under formildende omstændigheder, herunder hvis der ikke er sket skade, eller hvis skaden er af mindre betydning, dog med bøde.”

I en række tilfælde, hvor en trafikant overtræder den nugældende bestemmelse i færdselslovens § 9, stk. 1, 1. pkt., vil der tillige foreligge en overtrædelse af straffelovens § 253, om den der undlader at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, eller undlader at træffe foranstaltninger til redning af en tilsyneladende livløs eller at drage omsorg for en person, der er ramt af en ulykke.

Som det fremgår af de domme, der er beskrevet i afsnit 4.4. ovenfor, må det antages, at der i sådanne sager isoleret set idømmes frihedsstraf for overtrædelsen af § 253. Det er imidlertid ikke muligt mere præcist at vurdere straffen for en sådan overtrædelse, idet der i sager af denne karakter oftest foreligger andre overtrædelser, der medfører frihedsstraf, til samtidig påkendelse.

Bestemmelsen i straffelovens § 253 omfatter de alvorligste sager om flugtbilisme, idet der er tale om, at en person forsætligt undlader at hjælpe, hvor en anden er i livsfare eller livløs. I nogle tilfælde kan denne manglende hjælp føre til, at personen afgår ved døden.

Det kunne på den baggrund overvejes at foreslå en ændring, således at der bliver mulighed for at præcisere i bemærkningerne i et lovforslag, at der i de groveste tilfælde af flugt fra et uheldssted skal udmåles en frihedsstraf for overtrædelse af straffelovens § 253 i niveauet 2-3 måneders fængsel.

Det bemærkes i den forbindelse, at det ved domfældelse i sammenstød efter både straffelovens § 253 og den foreslåede nye regel i færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 1, forudsættes, at straffen efter § 9, stk. 2, nr. 1, absorberes af straffen for overtrædelse af straffelovens § 253.

Foreligger der overtrædelse af andre af de foreslåede regler i færdselslovens § 9 samtidig med en overtrædelse af straffelovens § 253, vil der efter bestemmelsen i færdselslovens § 118 a, stk. 4, 2. pkt.,

skulle idømmes en bøde ved siden af frihedsstraffen. Der er dog næppe behov for at anvende fuldstændig kumulation i tilfælde, hvor f.eks. både § 9, stk. 1 og 2, eller flere af de enkelte led i § 9, stk. 2, er overtrådt.

5.2. Frakendelse af førerretten

Reglerne om frakendelse af førerretten er fastsat i færdselslovens § 125 (betinget frakendelse) og § 126 (ubetinget frakendelse). Efter disse bestemmelser kan der ske frakendelse af førerretten ved kørselsfejl, hvorved der er voldt skade på person eller ting, eller i tilfælde, hvor kørslen indebærer en risiko for færdselssikkerheden, uanset at der ikke konkret er forvoldt skade på personer eller ting eller har været fare herfor. Det gælder f.eks. ved spirituskørsel eller hastighedsovertrædelser.

De nugældende regler om frakendelse er således først og fremmest rettet mod situationer, hvor det er kørslen, der skaber en trafikfarlig situation.

Undtagelser hertil findes dog i færdselslovens § 125, stk. 1, nr. 6, og § 126, stk. 1, nr. 4, om frakendelse ved overtrædelser vedrørende kontrolapparatet i køretøjer, der er undergivet regler om køre- og hviletid, og § 126, stk. 1, nr. 3, om frakendelse ved overtrædelser af reglerne om hastighedsbegrænsere i tunge køretøjer. Der kan således i disse særlige tilfælde ske frakendelse, selv om overtrædelserne ikke i sig selv indebærer en færdselssikkerhedsmæssig risiko.

Det forhold, at en fører i forbindelse med et færdselsuheld har forladt ulykkesstedet, indebærer i almindelighed ikke i sig selv en fare for færdselssikkerheden, og der er ikke efter gældende ret adgang til frakendelse af førerretten alene som følge af flugt fra et uheldssted.

Som det fremgår ovenfor under afsnit 4, sker der alligevel i mange af sagerne om flugtbilisme frakendelse af førerretten som følge af det forudgående kørselsforløb, f.eks. hvor kørselsfejl og spirituskørsel har givet grundlag for det.

Der er dog også blandt de gennemgåede sager en række tilfælde, hvor der ikke er sket hverken betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og hvor der heller ikke har været grundlag for ”klip” i kørekortet.

Det forhold, at den trafikfarlige situation typisk er overstået, når en overtrædelse af færdselslovens § 9 eller straffelovens § 253 begås, kan tale imod, at der sker frakendelse af førerretten alene som følge af undladelse af at hjælpe andre personer, der er involveret i et færdselsuheld.

På den anden side kan det anføres, at flugt fra et uheldssted, hvor der kan være opstået personskade, viser en sådan uansvarlighed hos den flygtende trafikant, at det kan være rimeligt at imødegå denne adfærd med frakendelse af førerretten. Det bør således for alle trafikanter fremstå som åbenbart, at man ved kørsel med motordrevne køretøjer – med eller uden egen skyld – kan blive involveret i færdselsuheld, og at det er en naturlig pligt at forblive på uheldsstedet og yde hjælp til personer, der er kommet til skade.

Jeg finder derfor, at det bør overvejes at indføre en adgang til førerretsfrakendelse ved overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i færdselslovens § 9, stk. 2, nr. 1, og ved overtrædelse af straffelovens § 253.

En sådan regel bør i givet fald efter min opfattelse udformes således, at der ved overtrædelse af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, nr. 1, der begås af en fører af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, skal ske betinget frakendelse af førerretten i tilfælde, hvor skaden er alvorligere, dvs. i de tilfælde, der er nævnt i afsnit 5.1., og som efter forslaget bør medføre frihedsstraf. Er der tale om en så alvorlig situation, at overtrædelserne er omfattet af straffelovens § 253, bør der efter min opfattelse

ske ubetinget frakendelse af førerretten. Varigheden af en sådan frakendelse bør formentlig være 6 måneder eller 1 år afhængig af sagens alvor.

Er der samtidig begået andre forhold, der kan begrunde førerretsfrakendelse, vil en betinget frakendelse normalt blive ubetinget, og i øvrigt få indflydelse på varigheden af en ubetinget frakendelse.